

«АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТІҢ
ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ» КЕМ

НУ «НЕЗАВИСИМОЕ АГЕНТСТВО
АККРЕДИТАЦИИ И РЕЙТИНГА»

INDEPENDENT AGENCY FOR
ACCREDITATION AND RATING

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз
агенттігінің 2017 жылғы қызметі туралы
Бақылау кеңесіне ЕСЕП

**Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінің 2017 жылғы
қызметі туралы Бақылау кеңесіне ЕСЕП**

Астана қ., 2018 ж.

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	3
1. Сапаны қамтамасыз ету жүйесін дамыту және әдіснамалық тәсілдер.....	6
1.1 ESG стандарттары және нұсқаулықтар.....	6
1.2 Сапаны қамтамасыз еті әдістемесі.....	7
1.3 Аккредиттеу және оны өткізу кезеңдері.....	8
1.4 Білім беру ұйымдарын бағалау әдістері.....	10
1.5 Білім беру ұйымдары мен білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалауы	11
1.6 Білім беру мекемелерінде ССК қызметін ұйымдастыру.....	11
1.7 IAAR сапасын қамтамасыз етудің ішкі жүйесі.	14
2. Білім беру сапасын қамтамасыз етуде IAAR қызметін іске асыру.....	18
2.1 Институционалдық аккредиттеу.....	18
2.2 Мамандандырылған аккредиттеу.....	19
3. Рейтингік зерттеулер	21
3.1 Жоғары оқу орындары сұранысының ұлттық рейтингі	21
3.2 Рейтингік зерттеу әдістемесі.....	21
4. Халықаралық ынтымақтастық, тану және әріптестік.....	24
4.1 Әлемдік агенттіктермен халықаралық ынтымақтастықты дамыту.....	24
4.2 Халықаралық жобаларға қатысу.	26
5. Сараптамалық әлеуетті қалыптастыру және дамыту	27
5.1. Сарапшылардың сапалық құрамы	27
5.2 Сыртқы сарапшылар жұмысының тиімділігін арттыру.....	28
6. Қызметті SWOT-талдау	29
7. IAAR іс-шаралар жоспарын іске асыру	31
Қорытынды	38
Қысқартулар тізімі.....	39

Кіріспе

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі (бұдан әрі – IAAR) коммерциялық емес ұйым ретінде аккредиттеу рәсімін жүргізу арқылы ұлттық және халықаралық деңгейлерде оқу орындарының бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін 2011 жылы құрылды.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2017 жылғы 14 наурыздағы №112 бұйрығына сәйкес, IAAR-ны уәкілетті орган қайта таныды және Қазақстан Республикасының Жоғары, техникалық және кәсіптік білім беруді аккредиттеу саласындағы жетекші аккредиттеу органдарының бірі болып табылады.

IAAR-ның негізгі қызметі білім беру ұйымдарын – жоғары оқу орындарын, жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ғылыми ұйымдарды, біліктілікті арттыру институттарын, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орындарын, халықаралық мектептерді институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу рәсімдерін жүргізумен байланысты. IAAR аккредиттеу стандарттары мен критерийлерін дербес әзірлейді, сондай-ақ мамандарды даярлау деңгейлері мен бағыттары бойынша жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларына, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарына рейтингтік зерттеулер жүргізеді.

IAAR өз қызметін 2016-2020 жылдарға арналған стратегиялық даму жоспарына сәйкес жүзеге асырады. IAAR даму стратегиясы ұлттық саясат пен білім беру саласындағы заңнаманы ескере отырып әзірленді.

IAAR қызметінің стратегиялық бағдарлары бағдарламалық құжаттарда қалыптастырылған ұлттық білім беру жүйесінің алдына қойылған мақсаттар мен міндеттер негізінде айқындалған:

- «Қазақстан-2050» Стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты;
- 100 нақты қадам-Ұлт жоспары;
- Қазақстан Республикасының 2020 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспары;
- Қазақстан Республикасында Білім беруді және ғылымды дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;
- Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2015-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.

Стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу үшін Агенттіктің аккредиттеу рәсімдерінің ESG талаптарына, сондай-ақ сапаны қамтамасыз ету жөніндегі еуропалық желілердің саясатына сәйкестігі басым болып табылады.

Мемлекеттің стратегиялық міндеттерінің қолдауымен Агенттіктің сапа саласындағы саясаты тұрақты дамуға және барлық деңгейдегі тұтынушылар үшін сапалы қызметтермен қамтамасыз етуге бағытталған: мемлекет, қоғам, білім беру жүйесі, білім беру ұйымдары, білім алушылар.

Қызметтерді тұтынушылармен жұмыс олардың талаптарын қанағаттандыруға бағытталған және қабылданған міндеттемелер үшін барынша жауапкершілікке негізделген кері байланыс және өзара тиімді серіктестік қағидаттарына негізделген.

Агенттік басым назар аударады:

- сапа мәдениетін қалыптастыру;
- тану жөніндегі халықаралық және қазақстандық органдардың талаптарына сәйкес келетін сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесін тұрақты жақсарту;
- Даму саясаты мен Стратегиясының бірлігін қамтамасыз ету.

Білім беру ұйымдарын аккредиттеу білім беру сапасын қамтамасыз етудің еуропалық және халықаралық стандарттарымен үйлестірілген стандарттар мен нұсқаулықтарға сәйкес жүргізіледі.

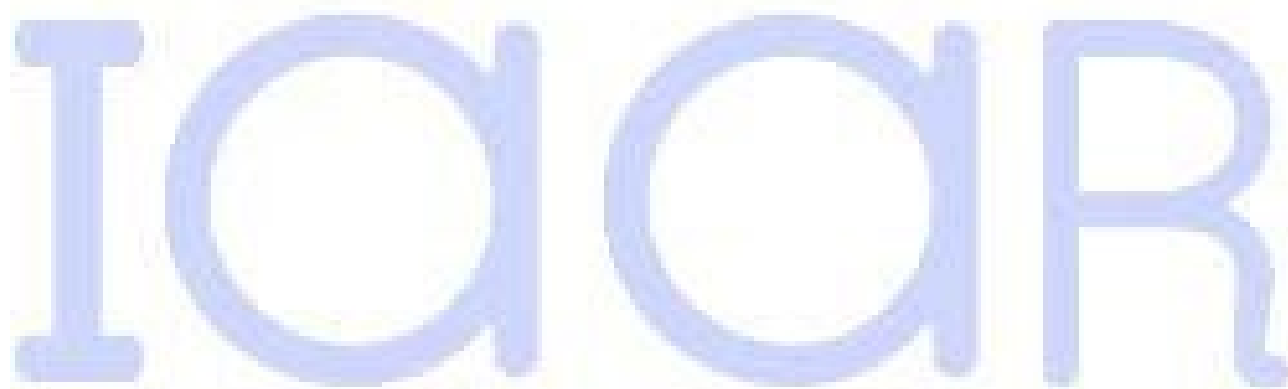
IAAR ұлттық, еуропалық және халықаралық деңгейде білім беру сапасын қамтамасыз етудің танымал агенттігі.

IAAR білім беру және аккредиттеу сапасын қамтамасыз ету жөніндегі еуропалық, азиялық және американдық желілер мен агенттіктердің толық мүшесі болып табылады:

- 1) Жоғары білім беру сапасын қамтамасыз ету бойынша Еуропалық қауымдастық **(ENQA)**;
- 2) Орталық және Шығыс Еуропа елдерінің жоғары білім беру саласындағы сапаны қамтамасыз ету жөніндегі агенттіктер желісі **(CEENQA)**;
- 3) Жоғары білім берудегі сапаны қамтамасыз ету жөніндегі агенттіктердің халықаралық желісі **(INQAAHE)**;
- 4) Академиялық саралау және артықшылық жөніндегі халықаралық обсерватория **(IREG)**;
- 5) Ислам әлемі елдерінің білім беру сапасына кепілдік беру агенттіктерінің қауымдастығы **(AQAAIW)**;
- 6) АҚШ-тағы жоғары білімді аккредиттеу жөніндегі кеңестің халықаралық сапа тобы **(CIQG)**;
- 7) Сапаны қамтамасыз ету жөніндегі Азия-Тынық мұхит желісі Азиатско-**(APQN)**;
- 8) Дүниежүзілік Медициналық Білім Беру Федерациясы **(ДМБФ)**.

Агенттіктің жарғылық мақсаттарының бірі мамандарды даярлау деңгейлері мен бағыттары бойынша білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларына рейтингтік зерттеу ұйымдастыру және жүргізу болып табылады. Рейтингтік зерттеу шеңберінде әлемдік тәжірибені және білім беру жүйесінің ұлттық ерекшеліктерін ескере отырып, ЖОО-лар мен ТЖКБ ұйымдарын саралау технологиясы әзірленді және енгізілді. Бұл технология әмбебап болып табылады және мамандарды даярлау бағыттары бойынша білім беру бағдарламалары үшін бір мезгілде бакалавриат-магистр-философия докторы (PhD) үш деңгейлі құрылым форматында, сондай-ақ ҚР колледждерінің рейтингін жалпы және мамандарды даярлау бағыттары бойынша білім беру бағдарламалары үшін сараланған түрде жалпы және жоғары оқу орындарының рейтингін белгілеуге мүмкіндік береді.

Білім беру қызметтерінің сапасын қамтамасыз ету және білім беру мен ғылым ұйымдарын хабардар ету бойынша қызметті одан әрі дамыту мақсатында IAAR шетелдік авторлардың жарияланымдарын қамтитын «Білім/Education» журналын (ҚР АжКМ 28.05.13 ж. №13644-Ж мерзімді басылымды есепке қою туралы куәлік) шығарады. Журнал үш тілде шығарылады: мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде және электронды нұсқалары бар. Журнал туралы ереже, мақалаларды жариялау ережелері әзірленді, шетелдік ғалымдар мен мамандар қатарынан редакция алқасының құрамы анықталды. Журналды Қазақстан Республикасында ғана емес, шетелде де Білім және ғылым ұйымдары арасында кеңінен тарату бойынша үлкен жұмыс жүргізілуде. Журнал білім беру сапасын қамтамасыз етудің өзекті мәселелерін талқылауға және білім беру мен ғылым ұйымдарының тиімділігін арттыру мәселелерін анықтауға мүмкіндік беретін диалог алаңы болып табылады.

The logo for IAAR (International Association of Agricultural Researchers) is displayed in a light blue, semi-transparent font. It features the letters 'I', 'A', 'A', and 'R' in a stylized, rounded, sans-serif typeface. The letters are arranged horizontally and are partially enclosed by a large, light blue arc that forms the top and bottom of a circle.

1. Сапаны қамтамасыз ету жүйесін дамыту және әдіснамалық тәсілдер.

1.1 ESG стандарттары және нұсқаулықтар.

Сапаны тәуелсіз бағалауды тұрақты жақсарту мақсатында IAAR институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу стандарттары ESG (2015) еуропалық стандарттарына сәйкес үйлестірілген. Бұдан басқа, еуропалық сапаны қамтамасыз ету қауымдастығының (ENQA) ұсынымдарын орындау мақсатында IAAR үздік дәстүрлерді сақтай отырып, сапа мәдениетін неғұрлым жоғары деңгейде қалыптастыруды көздейтін институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу стандарттарын қайта қарау және жетілдіру рәсімі жолға қойылды.

Қайта қаралған стандарттар мен нұсқаулықтарға авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік алынды:

- Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын жоғары оқу орындарын институционалдық аккредиттеу стандарттары (*IAAR директорының 2017 жылғы 24 ақпандағы №10-17-НҚ бұйрығымен бекітілген*);

- Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыратын жоғары оқу орындарын институционалдық аккредиттеу үшін өзін-өзі бағалауды жүргізу жөніндегі басшылық (*IAAR директорының 2017 жылғы 24 ақпандағы №10-17-НҚ бұйрығымен бекітілген*);

- Жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламаларын мамандандырылған аккредиттеу стандарттары (*IAAR директорының 2017 жылғы 24 ақпандағы №10-17-НҚ бұйрығымен бекітілген*);

- Жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламаларын мамандандырылған аккредиттеу үшін өзін-өзі бағалауды жүргізу жөніндегі басшылық (*IAAR директорының 2017 жылғы 24 ақпандағы №10-17-НҚ бұйрығымен бекітілген*).

IAAR стандарттары Болон процесінің трендтерін (объективтілік, ашықтық, ұтқырлық, жұртшылықты хабардар ету) ескереді және жоғары оқу орындарының өзін-өзі бағалау моделі ретінде, білім беру сапасының қалыптасатын ұлттық жүйесін еуропалық жоғары білім беру кеңістігінің халықаралық талаптарымен үйлестіру ретінде пайдаланылады.

IAAR стандарттары сапаны қамтамасыз ету қағидаттарын ескере отырып әзірленді:

- ЖОО-ның көрсетілетін білім беру қызметтерінің сапасы үшін негізгі жауапкершілігі;

- сапаның жоғары білім берудің әртүрлі жүйелерінің (халықаралық білім беру нарығында) қажеттіліктеріне сәйкес келуі;

- ЖОО-ның сапа мәдениетін дамытуға бағытталуы;

- студенттердің, басқа да мүдделі тұлғалардың, экономика мен қоғамның көрсетілетін қызметтер ретіндегі қажеттіліктері мен үміттерін есепке алу.

Стандарттар ұлттық білім беру саясаты мен заңнаманың өзекті талаптарын қамтиды.

Сондай-ақ, Қырғыз Республикасының аумағында бағдарламалық аккредиттеуден өту жөніндегі стандарттар мен нұсқаулықтарға қырғызпатенттің авторлық құқық объектісіне куәлігі, атап айтқанда:

-Жоғары оқу орындарының негізгі білім беру бағдарламаларын бағдарламалық аккредиттеу стандарттары (*IAAR директорының 2016 жылғы «17» қазандағы № 39-16-1-НҚ бұйрығымен бекітілген*);

-Жоғары оқу орындарының негізгі білім беру бағдарламаларын бағдарламалық аккредитациялау үшін өзін-өзі бағалауды өткізу бойынша басшылық (*IAAR директорының 2016 жылғы «17» қазандағы № 39-16-1-НҚ бұйрығымен бекітілген*).

1.2 Сапаны қамтамасыз еті әдістемесі.

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі - әр түрлі деңгейдегі білім беру сапасын қамтамасыз ету саласындағы жетекші және қарқынды дамып келе жатқан ұлттық агенттік. Аккредиттеу жөніндегі шешімді мемлекеттік органдардың, үкіметтік емес ұйымдардың, зерттеу мекемелерінің, жұмыс берушілердің және студенттік қоғамдастықтың өкілдерінен құрылған IAAR жанындағы тәуелсіз Аккредиттеу Кеңесі қабылдайды. АҚ-тың барлық мүшелері жоғары білікті мамандар болып табылады және білім беру жүйесінде көп жылдық жұмыс тәжірибесі бар. Олардың әрқайсысын Ұлттық медициналық қауымдастық, «Атамекен» ҚР Ұлттық Кәсіпкерлер Палатасы, Болон процесі және академиялық ұтқырлық орталығы және т.б. сияқты тиісті кәсіби ұйымдар мен қауымдастықтар ұсынған. Аккредиттеу Кеңесі туралы ереже және жалпыға қолжетімді басқа да нормативтік құжаттар әзірленді.

IAAR құрылымына «Медициналық жобалар», «Халықаралық жобалар», «Жоғары оқу орындарын институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу жобасы», «ТЖКБ ұйымдарын аккредиттеу жобасы», «Рейтинг жүргізу жөніндегі жоба» және «Ақпараттық-талдау жобасы» сияқты бөлімшелер кіреді, олардың әрқайсысы өз қызмет саласына жауапты болады. Басшылықты IAAR директоры жүзеге асырады. Агенттік жанында сараптамалық кеңестер жұмыс істейді, олардың төрағалары IAAR-ның тәжірибелі сарапшылары қатарынан сайланады.

IAAR-ның институционалдық аккредиттеу және мамандандырылған аккредиттеу саласындағы әдіснамасы білім беру сапасын бағалау тұжырымдамасымен, қағидаттарымен және мазмұнымен айқындалады.

Әдіснаманың негізіне алынған аккредиттеу **тұжырымдамасы** білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын қоғамдық-кәсіптік бағалау болып табылады.

Бағалау мазмұны білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының Агенттік айқындаған, әзірлеген, енгізген және өзекті жағдайда ұстайтын аккредиттеу стандарттарына сәйкестігін анықтау болып табылады.

Білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын сыртқы бағалау: объективтілік, тұтастық, ашықтық, ашықтық, ақпарат көздерінің дұрыстығы, моральдық-этикалық нормаларды сақтау **қағидастарына** негізделеді.

IAAR сапаны қамтамасыз ету жүйесінің «төрт сатылы моделіне» сүйене отырып, келесі кезеңдерді қамтитын **сапаны қамтамасыз ету жүйесінің әдіснамасын** қалыптастыратын процестерді анықтады:

1. Өз бетінше және мемлекет пен білім беру ұйымдарына қарамастан бағалау рәсімдері мен өлшемшарттарын әзірлеу;
2. Білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау рәсімін жүргізу;
3. Оқу орнына бара отырып, сарапшылар тобының сыртқы сараптама рәсімі;
4. Бағалау нәтижелері туралы есепті жариялау.

1.3 Аккредиттеу және оны өткізу кезеңдері.

Институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу **рәсімі** келесі қадамдарды қамтиды:

- IAAR-ға өтінім беру;
- шекті талаптарға сәйкестігі белгіленгеннен кейін аккредиттеуге жіберу;
- білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалауын жүргізу;
- білім беру ұйымына бару үшін ССК дайындау;
- ССК білім беру ұйымына сапары;
- білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын аккредиттеу туралы шешім;
- аккредиттеуден кейінгі мониторинг;
- қайта аккредиттеу

Көрсетілген БҰ және/немесе ББ аккредиттеу рәсімінде айқындалған қадамдар мен мерзімдер 1-кестеде көрсетілген.

1 кесте. IAAR-да институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу рәсімдерін жүргізу:

№	Аккредиттеу процесінің кезеңдері	Ұсынылатын уақыт шектеулері (айлар)
1	БҰ-ның IAAR-ға өтінім беруі	0
2	БҰ IAAR-ға ББ-ның қысқаша сипаттамасын ұсыну	0
3	Шекті талаптарға сәйкестігін бағалау	0
4	IAAR мен білім беру ұйымы арасында аккредиттеу өткізу туралы орындау	0

	мерзімдерін көрсете отырып, екі жақты келісімшартқа қол қою	
5	БҰ қызметкерлерін оқыту және БҰ және/немесе ББ өзін-өзі бағалауды жүргізу рәсімі бойынша IAAR сарапшыларымен консультация беру	+1
6	БҰ және/немесе ББ өзін-өзі бағалауды жоспарлау және жүргізу	+6
7	Қосымшаларды, ілеспе және растайтын құжаттарды қоса алғанда БҰ және/немесе ББ өзін-өзі бағалау бойынша есепті жасау	+6
8	БҰ және/немесе ББ өзін-өзі бағалау бойынша қорытынды есепті жасау және есепті IAAR-ға ұсыну (қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде 2 дана)	+6
9	ССК мүшелері БҰ-ға барғанға дейін БҰ және/немесе ББ өзін-өзі бағалау бойынша есепті қарау	+8
10	ССК мүшелері БҰ-дан қажетті қосымша ақпаратты сұрату	+8
11	ССК ЖОО-на бару бағдарламасын әзірлеу және бекіту	+8
12	БҰ және/немесе ББ өзін-өзі бағалау қорытындыларының дұрыстығын бағалау үшін ССК ЖОО-на бару (3-5 күн). Сыртқы сарапшылар тобының жұмыс регламенті білім беру ұйымдарын аккредиттеу процесінде сыртқы сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу жөніндегі стандарттар мен басшылыққа сәйкес жүргізіледі.	+9
13	БҰ сыртқы сарапшылардың сапары туралы есеп жазу және нәтижелерді IAAR-ға ұсыну. АК шешімін қабылдау үшін сыртқы сарапшылардың ЖОО аккредиттеу бойынша ұсынымдарын әзірлеу.	+9
14	АК-нің БҰ және/немесе ББ аккредиттеу туралы мәселені қарау. БҰ және/немесе ББ өзін-өзі бағалау бойынша есептің, ЖОО сапары бойынша ССК есебінің және ұсынымдардың негізінде АК шешімін қабылдау.	+10
15	1/3/5 жыл мерзімге аккредиттеу туралы куәлік бере отырып, АК аккредиттеу туралы оң шешім қабылданғаннан кейін аккредиттелген	+11

	БҰ және/немесе ББ мәртебесін беру	
16	Оң шешім болған жағдайда IAAR веб-сайтында БҰ және/немесе ББ аккредиттеу туралы қысқаша есепті жариялау	+12
17	БҰ және/немесе ББ аккредиттеу туралы шешім 2/3 ұлттық тізілімге енгізу үшін ҚР БҒМ-ге жіберіледі	+12
18	Аккредиттеу мерзіміне байланысты аккредиттеуден кейінгі мониторинг рәсімдерінен өту	әр 1,5 жыл және 2 жыл сайын
19	Аккредиттеу туралы сертификаттың мерзімі өткеннен кейін қайта аккредиттеуден өту	1, 3, 5, 7 жылдан кейін

Агенттік білім беру ұйымдарына және/немесе білім беру бағдарламаларына аккредиттеуден өту үшін шекті талаптарды әзірледі және қолданады.

Білім беру ұйымдарының аккредиттеуден өтуге өтінімі мынадай жағдайларда қабылданбауы мүмкін:

- қолданыстағы мемлекеттік лицензия болмаған жағдайда;
- нарықта білім беру қызметтерін 5 жылдан кем іске асыру;
- контингент пен түлектердің болмауы;
- сапаны басқарудың дамымаған ішкі жүйесі;
- қолданыстағы құқық бұзушылық туралы актілердің болуы.

1.4 Білім беру ұйымдарын бағалау әдістері.

Білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын аккредиттеу және ССК жұмысы кезінде қолданылатын, **IAAR бағалаудың негізгі әдістері:**

1. Білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалауы бойынша есепті зерделеу және сараптау;

2. Институционалдық және мамандандырылған аккредиттеудің анықталған, әзірленген, енгізілген критерийлері бойынша ССК тарапынан білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының қызметін бағалау (оқу орындарына бару арқылы) және аккредиттеу туралы шешімдер қабылдау бойынша ұсынымдар әзірлеу;

3. Білім беру ұйымдарының IAAR-мен кері байланысы;

4. Аккредиттеуден кейінгі мониторинг болып табылады.

Бағалаудың мәлімделген әдістерін іске асыру мына мәліметтерде көрсетілген ақпаратқа негізделеді:

- білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалауы бойынша есебі;
- өкілдік топтармен сұхбат;
- білім беру ұйымдарын көзбен шолып қарау;

- ПОҚ мен білім алушыларға сауалнама жүргізу;
- құжаттарда, оның ішінде оқу орындарының ресми сайтында орналастырылған құжаттар;
- білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының растайтын құжаттары;
- білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының мониторинг нәтижелері;
- сарапшылардың пікірлері мен есептері.

1.5 Білім беру ұйымдары мен білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалауы.

IAAR білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын басқаруды өзін-өзі бағалау және өзін-өзі бағалау бойынша есепті дайындау үшін қажетті әдістемелік құжаттамамен қамтамасыз етеді.

Стандарттардың талаптарын, өзін-өзі бағалау бойынша есептің мазмұнын түсіндіру үшін, Агенттік білім беру ұйымдарында семинарлар өткізеді.

Білім беру ұйымдарының өзін-өзі бағалауы бойынша есепті және/немесе білім беру бағдарламаларының нұсқаулығын дайындау кезінде даму серпініне талдау жүргізеді, ұйымның қызметі мен бағдарламаның іске асырылуын қамтамасыз ететін құрылымдық бөлімшелердің (кеңсе, факультет, орталық, институт) жұмысының күшті және әлсіз жақтары айқындалады. Осы талдау нәтижелері білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының бағалау критерийлеріне сәйкестігін айқындауға және сапаны жақсарту бойынша мүмкіндіктерді анықтауға мүмкіндік береді.

1.6 Білім беру мекемелерінде ССК қызметін ұйымдастыру.

Оқу орындарына бару рәсімін IAAR қалыптастыратын ССК жүзеге асырады.

ССК жұмысының негізгі міндеттері:

- 1) білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау нәтижелерінің толықтығын және дұрыстығын бағалау;
- 2) IAAR стандарттарына сәйкес бағалау жүргізу;
- 3) білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының IAAR стандарттарына сәйкестігін бағалау қорытындылары бойынша есеп жасау.
- 4) білім беру ұйымдарының және / немесе білім беру бағдарламаларының қызметін жақсарту бойынша ұсынымдар әзірлеу;
- 5) Аккредиттеу Кеңесі үшін ұсынымдар әзірлеу болып табылады.

ССК қызметі білім беру ұйымдарын аккредиттеу процесінде сыртқы сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу жөнінде әзірленген басшылыққа сәйкес жүзеге асырылады.

IAAR білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау үшін сыртқы сарапшыларды іріктеу мен тағайындауға ерекше назар аударады. Сарапшылар академиялық қоғамдастықтың, кәсіби және студенттік бірлестіктердің сертификатталған өкілдері болып табылады. ССК құрамына сарапшыларды іріктеу процесінде мынадай критерийлер ескеріледі: жоғары білім саласындағы жұмыс тәжірибесі, академиялық жетістіктері (дәрежесі, атағы және т.б.), білімнің бағыттары мен салалары бойынша бейіні.

Әрбір аккредиттелетін білім беру ұйымы және/немесе білім беру бағдарламасы бойынша қызмет бағыттары мен ұсынылатын білім беру қызметтерін ескере отырып, ССК Құзыретті оқытушыларды, жұмыс берушілердің немесе кәсіби қауымдастықтардың, студенттердің, сыртқы/халықаралық сарапшылардың, IAAR бақылаушысының өкілдерінен тұратын сертификатталған сарапшылардың дерекқорынан қалыптастырылады.

IAAR жоғары оқу орнының құрылымдық бөлімшесінің басшылық лауазымында жұмыс тәжірибесі бар және аккредиттеу процесін жақсы білетін маман болып табылатын ССК төрағасын тағайындайды. Төраға ССК жұмысын білім беру ұйымына сапар бағдарламасына сәйкес ұйымдастырады, комиссия мүшелерінің жұмысына басшылық жасайды және үйлестіреді, ССК қорытынды есебін және білім беру ұйымының және/немесе білім беру бағдарламасының сапасын жақсарту бойынша ұсыныстар дайындайды. Төраға сондай-ақ ССК сапарының нәтижелерін аккредиттеу Кеңесіне ұсынады.

Сыртқы сарапшылар жұмысының тиімділігін арттыру мақсатында Сыртқы сарапшының сарапшылық қызметін реттеу жөніндегі ереже, Сарапшының этикалық нормалар кодексі әзірленді, олар сарапшының мінез-құлқының міндетті этикалық қағидаларын белгілейді. Кодекске қол қойылғаннан кейін сарапшы ССК жұмысы барысында алынған құпия ақпаратты жарияламау бойынша өзіне міндеттемелер алады. Бағалау рәсімі басталар алдында ССК мүшелері сарапшының мүдделер қақтығысының болмауы туралы өтінішіне қол қояды.

IAAR-ға түсетін барлық ақпарат пен құжаттама құпия болып табылады және білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын бағалау мен аккредиттеуді талдау үшін пайдаланылады.

ССК қызметін ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз етуді байқаушы ССК жұмысын үйлестіретін Агенттік жүзеге асырады.

IAAR Сараптамалық кеңеспен бірлесіп, біліктілік талаптарына сәйкес сарапшыларды даярлауды және олардың біліктілігін арттыруды жүзеге асырады.

Агенттік ССК мүшелеріне Білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының өзін-өзі бағалау стандарттарын, нормативтік құжаттарын, есептерін қосымшаларымен бірге алдын ала ұсынады. Мұның бәрі бағалау рәсімін сапалы жүргізуге ықпал етеді.

ССК-тің әрбір мүшесі оқу орнына барар алдында жіберілген материалды мұқият зерделейді және IAAR-ға өзін-өзі бағалау бойынша есепке рецензия ұсынады.

Алдын ала отырыс кезінде ССК мүшелері проблемалық салаларды анықтап, сапар бағдарламасын талқылайды.

Жұмыс кезінде ССК мүшелері стандарттарды басшылыққа алады. ССК есебінде стандарттардың барлық критерийлері бойынша білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын бағалау жүргізіледі. Қосымша материал ретінде институционалдық бейіннің және/немесе білім беру бағдарламаларының бейінінің параметрлері, сапар кезінде ССК мүшелерімен толтырылатын жазбаларға арналған блокноттар қызмет етеді.

Оқу орындарының және/немесе білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау және ССК есебін дайындау бойынша жұмыс келесі кезеңдерді қамтиды:

1. Жеке сараптамалық бағалау.
2. Институционалдық бейіннің және/немесе білім беру бағдарламаларының бейінін пайдалана отырып, ССК сапарының қорытынды күнінде алынған деректер бойынша қорытынды шығару.
3. Білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының қызметін жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу.
4. ССК бағалау тұжырымы және аккредитациялық кеңеске ұсыныс.
5. Аккредиттелетін білім беру ұйымдары және/немесе білім беру бағдарламалары туралы ауызша пікір дайындау.

Жұмыс аяқталғаннан кейін ССК мүшелері білім беру ұйымының және/немесе білім беру бағдарламаларының аккредиттеу стандарттарына сәйкестігі туралы түпкілікті шешім қабылдайды. Комиссияның осы білім беру ұйымына және/немесе білім беру бағдарламасына оны білім беру ұйымдарымен салыстыру негізінде баға беруге құқығы жоқ.

Аккредиттеу кеңесіне ұсынымдар бағалаудың маңызды бөлігі болып табылады және фактілермен расталуға тиіс. ССК ұсынымдары алқалық түрде, ашық дауыс беру жолымен, көпшілік дауыспен қабылданады.

ССК IAAR-ға сапардың нәтижелері бойынша негізделген қорытындылар мен АК-ға арналған ұсынымдармен есеп береді.

Агенттікте аккредиттеуден кейінгі мониторинг түріндегі кейінгі нақты рәсімдер айқындалды және Аккредиттеуден кейінгі мониторинг рәсімі бойынша ереже әзірленді.

АК аккредиттеу бойынша оң шешім қабылдаған жағдайда ЖОО және/немесе білім беру бағдарламаларының басшылығы ССК ұсынымдарын іске асыру бойынша жоспар жасайды, ол аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізу үшін негіз болады және аккредиттеу мерзімдеріне сәйкес жүргізіледі (2-кесте).

2 кесте. Білім беру ұйымдарының аккредиттеуден кейінгі мониторингі

Аккредиттеу кезеңінің ұзақтығы	3 жыл	5 жыл	7 жыл
--------------------------------	-------	-------	-------

Аралық есепті ұсыну кезеңділігі	1,5 жылдан кейін бір рет	әрбір екі жыл сайын екі рет	Әрбір екі жыл сайын үш рет
Сапар	1 рет	2 рет	3 рет

Білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын 1 жыл мерзімге аккредиттеген жағдайда, оқу орнының және/немесе білім беру бағдарламасының басшылығы осы мерзім ішінде қайта аккредиттеуден (қайта аккредиттеуден) өту туралы шешім қабылдайды.

Аккредиттеу Кеңесі білім беру ұйымының ССК ұсынымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларының басшылығы орындамаған жағдайда аккредиттеу туралы сертификатты тоқтата тұру немесе қайтарып алу туралы шешім қабылдауға құқылы.

1.7 IAAR сапасын қамтамасыз етудің ішкі жүйесі.

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі жұмысының тиімділігін арттыру мақсатында Сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесі бойынша нұсқаулық әзірленді.

Нұсқаулықта IAAR-ның сапа саласындағы саясаты анықталған және осы Саясатты жүзеге асыру үшін әзірленген сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесі сипатталған.

Мемлекеттің стратегиялық міндеттерінің қолдауымен Агенттіктің сапа саласындағы Саясаты тұрақты дамуға және барлық деңгейдегі тұтынушыларды сапалы қызметтермен қамтамасыз етуге бағытталған: мемлекет, қоғам, Қазақстан Республикасының Білім беру жүйесі, білім беру ұйымдары, білім алушылар.

Қызметтерді тұтынушылармен жұмыс олардың талаптарын қанағаттандыруға бағытталған және қабылданған міндеттемелер үшін барынша жауапкершілікке негізделген кері байланыс және өзара тиімді серіктестік қағидаттарына негізделген.

Агенттік:

- сапа мәдениетін қалыптастыруға;
- тану жөніндегі халықаралық және қазақстандық органдардың талаптарына сәйкес келетін сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесін тұрақты жақсартуға;
- Даму саясаты мен Стратегиясының бірлігін қамтамасыз етуге басым назар аударады.

IAAR Сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесінің нұсқаулығын басқару аппараты мен оның бөлімшелері пайдаланады. Сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесіне жалпы басшылықты IAAR директоры жүзеге асырады, ол СКІЖ-дің мазмұндық құрамы бойынша жұмысты үйлестіреді. Агенттіктің ұйымдық-құқықтық қызметі және СКІЖ шеңберінде ресурстармен қамтамасыз ету процестері үшін заң мәселелері жөніндегі Консультант жауап береді.

СКІЖ сапа бойынша қойылған мақсаттарға қол жеткізу арқылы сапа

саласындағы саясатты іске асыру құралы болып табылады.

IAAR-да сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесінің мынадай процестері айқындалған:

- құжаттаманы басқару;
- басшылықтың жауапкершілігі;
- ресурстармен қамтамасыз ету;
- өмірлік цикл бойынша.

Сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесінің әзірленген құжаттамасы IAAR Даму саясаты мен стратегиясын бірыңғай түсінуді қамтамасыз етуге бағытталған.

Агенттіктің ішкі сапаны қамтамасыз ету жүйесінің құжатпен ресімделген, енгізілген және жұмыс жағдайында қолдау көрсетілетін құжаттамасы мынадай құжаттарды қамтиды:

- Сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесі (СҚІЖ) бойынша нұсқаулық;
- 2016-2020 жылдарға арналған IAAR стратегиялық даму жоспары;
- Аккредиттеу стандарттарына сәйкестікті бағалау стандарттары мен нұсқаулықтары;
- тануды жүзеге асыратын органдардың сыртқы құжаттары: соның ішінде ESG, ВФМО стандарттары және т. б.;
- аккредиттеу және рейтингтік зерттеулер саласындағы қызметті регламенттейтін нормативтік-құқықтық актілер;
- Агенттіктің аккредиттеу және рейтингтік зерттеулер саласындағы қызметті регламенттейтін Агенттіктің корпоративтік құжаттары;
- Агенттіктің зерттеу нәтижелері;
- құжаттарды қолдау үшін әзірленген жұмыс нұсқаулықтары, ережелер, лауазымдық нұсқаулықтар және т. б.;
- есептік құжаттама;
- жазбалар және олардың нысандары/үлгілері.

IAAR басшылығы оның нәтижелілігіне қол жеткізу мақсатында сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесін әзірлеуді, енгізуді және тұрақты жақсартуды қамтамасыз ету бойынша міндеттеме қабылдайды.

Сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесін тұрақты жақсарту процесіне персоналды тарту үшін IAAR басшылығы бастамашыл қызметкерлер мен сарапшылардан тұратын жұмыс топтарының қызметін қолдайды.

IAAR басшылығы тұтынушылардың талаптарын айқындау және қанағаттандыру процестерін Агенттіктің басым қызметі ретінде қабылдайды. Агенттік басшылығы персоналдың назарына тұтынушылардың (стейкхолдерлердің) талаптарын және оларды қанағаттандырудың маңыздылығын жеткізеді.

IAAR қызметтерінің сапасын қамтамасыз етудің маңызды ресурсы қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес келетін персонал болып табылады. Басшылық қойылған стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу үшін Агенттік қызметкерлерін тIAAR отырып, ішкі ортаны тұрақты қалыптастырады, қызметкерлердің құзыреттілігін, хабардарлығын және даярлығын қамтамасыз етуге жәрдем көрсетеді.

Агенттік қызметкерлері оқыту семинарларының, конференциялардың және т.б. жұмысына қатыса отырып, өз құзыреттерін тұрақты негізде арттырады. Жыл бойы IAAR сарапшыларына және аккредиттелген білім беру ұйымдарына сауалнама жүргізеді, бұл қызмет тұтынушыларының қызметкерлерге деген сенімінің жоғары деңгейін және олардың кәсібилік деңгейін көрсетеді.

Агенттік аккредиттеуді жүргізу үшін құзыретті ұлттық және халықаралық сарапшыларды тIAARды. Аккредиттеу рәсімдерінің сапасын тұрақты арттыру үшін Ұлттық сарапшыларды даярлауға ерекше көңіл бөлінеді. Агенттікте сарапшыларға қойылатын біліктілік және этикалық талаптар анықталған. Барлық сарапшылар Агенттік өткізетін арнайы біліктілікті арттыру курстарында оқудан өтеді.

Сараптамалық кеңестер туралы әзірленген Ережеге сәйкес Агенттік сертификатталған сарапшылардың дерекқорынан бағыттар бойынша Сараптамалық кеңестер қалыптастырады. Жекелеген сарапшыларды Агенттік сапаны бағалау саласындағы қазақстандық және халықаралық іс-шаралардың жұмысына қатысу үшін жібереді.

Аккредиттеу және рейтингтік зерттеулер жүргізу үшін қызмет пен ресурстарды басқарудағы жүйелі және процестік тәсілдер пайдаланылады.

Аккредиттеу процесін жоспарлау кезінде: мақсаттары, іс-шаралары, мерзімдері, ресурстарға қажеттілік, IAAR қызметкерлері арасында жүктемені бөлу, аккредиттеу процесінің сапасын бақылау жөніндегі іс-шаралар, білім беру ұйымдарының және/немесе білім беру бағдарламаларының сәйкестігін бағалау және аккредиттеуден кейінгі мониторинг процестері белгіленеді.

Аккредиттеу процесі IAAR стандарттары мен ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады. Стандарттар, Стандарттарды әзірлеу және жетілдіру жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес мүдделі тараптарды (сарапшылардың рецензиялары, мемлекеттік органдардың, үкіметтік емес ұйымдардың ұсынымдары) тIAAR отырып әзірленеді. Озық Еуропалық практиканың сапасы мен таралуын қамтамасыз ету үшін IAAR стандарттары ESG және ВФМО стандарттарымен үйлестірілген.

Білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын аккредиттеу бойынша объективті және тәуелсіз шешім қабылдау үшін Агенттік жанында Аккредиттеу Кеңесі жұмыс істейді, ол білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын өзін-өзі бағалау және ССК есебі негізінде шешім қабылдайды. Аккредиттеу кеңесінің құрамы Қоғамдық немесе кәсіптік бірлестіктердің, мемлекеттік органдардың ұсынымдары негізінде қалыптастырылады. Шешімдерді объективті қабылдауды қамтамасыз ету үшін Аккредиттеу Кеңесінің әрбір мүшесі IAAR әзірлеген АК мүшесінің Кодексіне қол қояды.

Білім беру ұйымдары қызметінің және/немесе білім беру бағдарламаларының стандарттарға сәйкестігін қамтамасыз ету және тұрақты жақсарту үшін аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізіледі, оның регламентін IAAR Аккредиттеуден кейінгі мониторинг туралы ережеде әзірледі.

IAAR өз қызметінің нәтижелерін: даму стратегиясын іске асырудың жыл сайынғы жоспарлары, СКІЖ-ді тұрақты жақсарту жөніндегі жұмыс топтарына персонал мен сарапшыларды тарту, СКІЖ-ді ішкі тексеру, басшылық тарапынан СКІЖ-ді талдау, түзету және алдын алу іс-әрекеттері арқылы ұдайы жақсартуға ұмтылады.

Тәуелсіз аккредиттеу жүйесін одан әрі жан-жақты жетілдіру, оның ашықтығы мен нәтижесінің тиімділігі, сондай-ақ 2016-2020 жылдарға арналған Стратегиялық даму жоспарын іске асыру үшін Агенттікте байқау кеңесін құруға бастамашылық жасалды.

Байқаушы кеңес құзыреттерінің негізінде стратегиялық басқару және Агенттіктің дамуына жәрдемдесу саласында IAAR басшылығына бақылауды жүзеге асыру және ұсынымдарды әзірлеу, қоғамдық бақылау функцияларын орындау жатыр.

Қазақстанның және шетелдік әріптестердің кәсіби қауымдастықтары мен қоғамдық бірлестіктерінің ұсынымдары бойынша кеңес құрамына мемлекет қайраткерлері, жұмыс берушілердің өкілдері және шетелдік сарапшы кірді.

Байқау кеңесінің алғашқы отырысы 2017 жылғы 6 маусымда Алматы қаласында өтті.

2. Білім беру сапасын қамтамасыз етуде IAAR қызметін іске асыру.

2.1 Институционалдық аккредиттеу.

«Білім туралы» ҚР Заңына сәйкес институционалдық аккредиттеу – бұл аккредиттеу органының білім беру ұйымының сапасын мәлімделген мәртебеге және аккредиттеу органының белгіленген стандарттарына сәйкестігін бағалау процесі.

Білім беру ұйымдарын тәуелсіз институционалдық аккредиттеу мыналарға ықпал етеді:

- мемлекеттік білім гранттары және ҚР БҒМ мемлекеттік тапсырысы негізінде қаржыландыру;
- мемлекеттік үлгідегі диплом беру;
- академиялық дәрежелер мен білім туралы құжаттарды өзара тану жөніндегі елдік келісімдерді орындау;
- жетекші шетелдік білім беру мекемелерімен білім беру байланыстарын кеңейту;
- шетелдік білім беру ұйымдарымен бірлесіп болашақ мамандарды даярлау;
- түлектерді жұмысқа орналастыру және оларды одан әрі шетелде оқыту.

Білім беру ұйымдарының сапасын бағалау жоғары, кәсіптік-техникалық, жоғары және дипломнан кейінгі медициналық білім беруді, медициналық колледждерді, ересектерге арналған қосымша білім беру ұйымдарын, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің халықаралық бағдарламаларын іске асыратын мектептерді институционалдық аккредиттеу стандарттары мен нұсқаулықтары негізінде жүзеге асырылады.

Аккредиттеу білім беру мекемесінің даму траекториясын бағалауға және оның даму перспективаларын анықтауға көмектеседі.

Аккредиттеу рәсімі 5 кезеңнен тұрады.

Бірінші кезең IAAR-ға өтінім беруді, оны қарауды және IAAR-ның шекті талаптарына сәйкес келген жағдайда шарт жасасуды қамтиды.

Екінші кезең-институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу стандарттарының критерийлерін түсіндіру мақсатында білім беру мекемесінің ұжымы үшін оқыту семинарын өткізу. Семинар құрамына білім беру ұйымының басшылығы, оқытушылар, студенттер өкілдері және білім беру мекемесінің өзін-өзі бағалауын дайындау үшін қызметкерлер кіретін білім беру ұйымының жұмыс тобына кеңес беру мақсатында өткізіледі.

Үшінші кезең білім беру ұйымының өзін-өзі бағалау туралы есепті одан әрі қарау үшін ұсынуын қамтиды. Бұл кезеңде Агенттік Сараптамалық кеңеспен бірлесіп ұлттық сарапшылар, шетелдік сарапшы, жұмыс берушілердің, студенттердің өкілдері, сондай-ақ IAAR-ның бақылаушысы кіретін ССК құрамын қалыптастырады. Сапар 2-3 күнге созылады. Аккредиттеу жүргізу кезінде сарапшылардың тәуелсіздігі, олардың объективтілігі және білім беру ұйымдарымен мүдделер қақтығысының болмауы басым болып табылады. Сапардың мақсаты білім беру ұйымы қызметінің сапасын IAAR

институционалдық аккредиттеу критерийлері бойынша бағалау және білім беру ұйымын аккредиттеу кеңесінде аккредиттеу туралы мәселені қарау үшін ұсынымдар әзірлеу болып табылады. Сапар барысында комиссия Аккредиттеу Кеңесі мен оқу орны үшін қорытынды ұсынымдар әзірлейді.

Төртінші кезең-түпкілікті шешім қабылдау үшін Аккредиттеу Кеңесінің отырысы, уәкілетті органды және жұртшылықты аккредиттеу нәтижелері туралы хабардар ету.

Бесінші кезең – әр 1,5-2 жыл сайын өткізілетін постмониторинг. Осы кезеңнің негізгі мақсаты - сыртқы сараптау комиссиясы ұсынымдарының орындалуын бақылау.

2.2 Мамандандырылған аккредиттеу

ҚР «Білім туралы» Заңына сәйкес мамандандырылған аккредиттеу – бұл білім беру ұйымы іске асыратын жекелеген білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау.

Тәуелсіз мамандандырылған аккредиттеу мыналарға ықпал етеді:

- білім беру ұйымының мемлекеттік білім гранттарын және аккредиттелген мамандықтарға мемлекеттік тапсырысты алу жолымен қаржыландыруды алуы.

- аккредиттелген білім беру бағдарламалары бойынша мемлекеттік үлгідегі диплом беруге білім беру ұйымының рұқсаты;

- шетелдік әріптес жоғары оқу орындарымен бірлескен білім беру және екі дипломдық бағдарламаларды, бірлескен зерттеу жобаларын әзірлеуде халықаралық ынтымақтастықты кеңейту;

- аккредиттелген білім беру бағдарламалары шеңберінде білім алушылар мен ПОҚ-ның академиялық ұтқырлығын одан әрі іске асыру;

- академиялық дәрежелер мен білім туралы құжаттарды өзара тану жөніндегі халықаралық келісімдерді орындау;

- түлектерді одан әрі шетелде оқыту және жұмысқа орналастыру.

Білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау жоғары, кәсіптік-техникалық, базалық медициналық және дипломнан кейінгі медициналық білім беруді, медициналық колледждерді, ересектерге арналған қосымша білім беру бағдарламаларын, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің халықаралық бағдарламаларын іске асыратын мектептерді мамандандырылған аккредиттеу стандарттары мен нұсқаулықтары негізінде жүзеге асырылады.

2017 есепті кезеңде IAAR-да **28** білім беру ұйымы *институционалдық аккредиттеуден* өтті, оның ішінде **25** ТЖКБ ұйымы және **3** жоғары оқу орны (3-кесте).

3 кесте. Аккредиттелген білім беру ұйымдарының 2017 жылғы сандық көрсеткіштері (институционалдық аккредиттеу)

БҰ түрі	7 жыл (қайта аккредиттеу)	5 жыл	3 жыл	1 жыл	Бас тартты
---------	------------------------------	----------	-------	----------	------------

	кезінде)				
ЖОО	1		2		
ТжКБ		20	1		
ТжКБ (мед)		4			
ЖИЫНЫ	28				

Мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеуді жүргізу шеңберінде жоғары оқу орындарында әр түрлі деңгейдегі және әр түрлі даярлау бағыттарындағы **353** білім беру бағдарламасы аккредиттелді (4-кесте).

4 кесте. 2017 жылғы аккредиттелген білім беру бағдарламаларының сандық көрсеткіштері (мамандандырылған аккредиттеу)

Атауы	7 жыл (қайта аккредиттеу кезінде)	5 жыл	3 жыл	1 жыл	Бас тартты
ЖОО					
• ВА	13	75	60	4	
• МА	12	26	16		
• PhD	5	8			
Барлығы	30	109	76	4	
МЕДИЦИНАЛЫҚ ЖОО					
• ВА		2			
• МА		1			
• Резидентура		3			
Барлығы		6			
ТжКБ		106	5		
ТжКБ мед.		14	1	2	
Барлығы		120	6	2	
ЖИЫНЫ	353				

Осылайша, 3-кесте мен 4-кестенің көрсеткіштерін талдауға сүйене отырып, білім беру ұйымдарының ең көп пайызы 5 жыл мерзімге институционалдық аккредиттеуден және мамандандырылған аккредиттеуден өткендігі байқалады.

3. Рейтингік зерттеулер

3.1 Жоғары оқу орындары сұранысының ұлттық рейтингі

Білім беру сапасын бағалау мен мониторингілеудің объективтілігін қолдау мақсатында IAAR Қазақстан Республикасының Жоғары білім беру саласында рейтингтік зерттеулер жүргізеді. Оны өткізудің басты мақсаты-білім беру ұйымдарындағы білім беру процесін бағалау, оқу орнын таңдау кезінде халыққа тең болуға және бағдарлауға болатындарды бөліп көрсету.

ЖОО-лардың рейтингтік зерттеулері аясында ҚР БҒМ-нің жалпыға қолжетімді көздері және халықаралық электрондық ресурстар пайдаланылады: ЖОО-ларды институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу туралы ақпарат, білім беру гранттары, «Алтын белгі» белгісі, «ЖОО-ның үздік оқытушысы» мемлекеттік гранты, ҚР ғылымын дамытқаны үшін мемлекеттік сыйлықтар мен стипендиялар, ғылыми гранттар, патенттер мен өнертабыстар, сондай-ақ Хирш индексі бойынша жарияланымдар (ISI Web of Knowledge, Thomson Reuters и Scopus). IAAR рейтингісінің басты айырмашылығы-максималды объективтілік және ашықтық. Рейтингті өткізу келесі бағыттарға бағытталған:

- ✓ жоғары оқу орындарын мемлекеттік және халықаралық деңгейдегі рейтингтік зерттеулерде ынталандыру тетігін құру
- ✓ жоғары оқу орындарын саралау халықаралық тәжірибені пайдалана отырып, білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесін дамыту шеңберінде жүзеге асырылады
- ✓ білім беру секторының кадрларының бәсекеге қабілеттілігін арттыру және экспорттық әлеуетін арттыру
- ✓ білім беру процесінде шетелдік студенттер мен ПОҚ үлесін арттыру
- ✓ ғалымдарды (сол немесе өзге ЖОО-ның) тану дәрежесі, ЖОО-ның, ПОҚ-ның халықаралық деңгейдегі зерттеу қызметінің нәтижелері туралы хабардар ету
- ✓ сапаны қамтамасыз ету жүйесін жетілдірудің негізгі индикаторларын анықтау.

3.2 Рейтингік зерттеу әдістемесі

Қазақстандағы IAAR білім беру ұйымдарының рейтингін жүргізу бірегей технология мен әдіснамаға - білім беру мекемелері енгізетін деректерді автоматтандырылған тексеру, Thomson Reuters деректер базасын және Scopus библиометрикалық деректер базасын, зияткерлік меншіктің электрондық дерекқорын талдау арқылы бағалаудың объективтілігі мен ашықтығын қамтамасыз ететін **цифрлық саралау бағдарламасына** негізделген

Әдіснама қағидаттары: ашықтық, объективтілік, верификация және деректер көздерінің қолжетімділігі болып табылады.

IAAR рейтингтік зерттеу әдіснамасы ұлттық сипатқа ие және оны жоғары оқу орындары пайдалана алады:

- салыстыру, бенчмаркинг, қазақстандық жоғары білім беру жүйесінің бәсекеге қабілеттілігін арттыру, жоспарлау және стратегиялық дамыту мақсатында ұлттық жоғары білім беру жүйесінің алуан түрлілігін ескеретін жоғары оқу орындарының қызметін кешенді талдау және бағалау үшін;

- қазақстандық жоғары оқу орындарын әлемдік білім беру кеңістігіне және жаһандық академиялық рейтингтерге жылжыту құралы ретінде;

- жетекші жоғары оқу орындарын дамытудың «жол кIAARларын» әзірлеу және оларды іске асыру мониторингі жөніндегі міндеттерді шешу үшін.

Рейтингтік зерттеу нәтижелері IAAR-мен 3 жыл бойы жүргізіледі және жарияланған «Тәуелсіз рейтинг – 2014», «Тәуелсіз рейтинг – 2015», «Тәуелсіз рейтинг – 2016» анықтамалықтарында ұсынылған және IAAR сайтында орналастырылған (www.iaar.kz).

Рейтингтік зерттеу келесі бағыттар бойынша жүргізіледі:

- Мамандарды даярлау деңгейлері мен бағыттарына сәйкес білім беру бағдарламалары бойынша ҚР ЖОО рейтингі;

- BA – MA – PhD деңгейлері бойынша мамандарды даярлау бағыттары бойынша ҚР ЖОО рейтингі;

- Мамандарды даярлау бағыттары бойынша ҚР жоғары оқу орындарының бас рейтингі;

- Қазақстан Республикасының ЖОО ОПҚ бас рейтингі (TOP-50). *;

IAAR Жарғысына сәйкес рейтингтік зерттеулер аккредиттеу процесіне қарамастан жүргізіледі және оның нәтижелеріне әсер етпейді. Рейтинг тек өлшенетін мәліметтерге негізделген. Оқу орындары келесі критерийлерге сәйкес бағаланады:

- дарынды студенттердің, оқытушылар мен зерттеушілердің жоғары шоғырлануы (25%);

- академиялық ұтқырлық (25%);

- түлектердің бәсекеге қабілеттілігі (25%);

- мамандық оқытушыларының, магистранттары мен докторанттарының ғылыми жарияланымдарының бәсекеге қабілеттілігі (25%).

Бағалау объектісі оқу орнының тартымдылық дәрежесін, оқытушылардың сапалық құрамын көрсететін статистика болып табылады. Рейтингтік зерттеулер жүргізілетін негізгі көрсеткіштер мыналар болып табылады:

- білім беру қызметтерінің тиімділік көрсеткіштері, зерттеулердің нәтижелілігі, оқыту бойынша міндеттемелерді орындаудың табыстылығы, интернационалдандыру факторын есепке алу (халықаралық деңгейде білім беру ұйымдарының тартымдылық дәрежесін анықтау);

- мекеменің жұмыс берушілермен мойындалуы, білім беру қызметтері сапасының нарық талаптарына сәйкестігі көрсеткіштері;

- зерттеу нәтижелілігінің көрсеткіштері, білім беру қызметтерінің сапасы, оқытушылардың, білім алушылардың мойындалуы.

2017 жылы IAAR 2016 жылғы қызмет нәтижелері бойынша Қазақстанның жоғары оқу орындарының рейтингтік зерттеулерін жүргізді, оған **59** білім беру ұйымы қатысты. ҚР жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламалары бойынша рейтингі деңгейлерге (бакалавриат, магистратура, докторантура) және даярлау бағыттарына сәйкес **436** мамандық бойынша **2045** білім беру бағдарламасын қамтыды.

4. Халықаралық ынтымақтастық, тану және әріптестік

4.1 Әлемдік агенттіктермен халықаралық ынтымақтастықты дамыту

Қырғыз Республикасының Білім және ғылым министрлігі

2017 жылғы 6 сәуірде ІААР Қырғыз Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 29 қыркүйектегі № 670 қаулысымен және Білім және ғылым министрлігінің 2017 жылғы 06 сәуірдегі № 395/1 бұйрығымен бекітілген «Білім беру саласындағы аккредиттеу агенттіктерін тану тәртібіне» сәйкес, аккредиттеу органы ретінде танылды және Қырғыз Республикасының Ұлттық тізіліміне енгізілді. ІААР-ны Қырғыз Республикасы Білім және ғылым министрлігінің тізіліміне енгізу агенттіктің едәуір нормативтік және әдіснамалық базасы, сарапшылық қоғамдастықтың кәсіби құрамы және Орталық Азия елдерінде сапа мәдениетін ілгерілетуге бағытталған орнықты дамуының көрсеткіші болып табылады.

Бұл тану Қырғызстанның жоғары оқу орындарын және білім беру бағдарламаларын халықаралық трансшекаралық аккредиттеу органы ретінде аккредиттеу рәсімдерін өткізу бойынша ынтымақтастықтың жаңа көкжиектерін ашады.

Осылайша, 2017 жыл бойы ІААР Қырғыз Республикасында аккредиттеу рәсімін өткізу мәселесі бойынша Қырғыз оқу орындарымен келіссөздер жүргізді. Сондай-ақ, ІААР Қырғыз Республикасының Білім және ғылым министрлігімен белсенді өзара іс-қимыл жасады, жоғары оқу орындарын халықаралық аккредиттеу және ранжирлеу мәселелері бойынша іс-шаралар ұйымдастырды. ІААР И.Раззаков атындағы Политехникалық университет базасында 2017 жылдың 21-22 қазанында жоғары оқу орындарының өкілдері үшін «Қырғыз Республикасындағы ІААР халықаралық аккредиттеу және рейтингтік зерттеулер» семинарын ұйымдастырды. Семинар Халықаралық аккредиттеуді өткізу бойынша жүйелі материалды ұсыну және Қырғызстанның жоғары оқу орындарын ІААР саралау қағидаттары мен әдіснамасымен таныстыру мақсатында ұйымдастырылды. Семинарға Қырғыз Республикасы Білім және ғылым министрінің орынбасары Қ.Ғ. Қожобеков қатысты. Семинар бағдарламасы жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесінің сапа мәдениетін қамтамасыз ету мәселелерін қамтыды. ІААР Қырғыз Республикасының жоғары оқу орындарын саралау критерийлерін талқылауға ұсынды.

Білім беру сапасына кепілдік беру жөніндегі агенттіктердің еуропалық тізілімі (EQAR)

Тіркеу жөніндегі комитеттің 2017 жылғы 20 маусымдағы шешімімен ІААР Білім беру сапасының кепілдіктері жөніндегі агенттіктердің еуропалық тізіліміне (EQAR) енгізілді. ІААР-ны Еуропалық тізілімге енгізу біздің агенттіктің стратегиялық міндеттерінің бірі болып табылады және ІААР-ның осы мәртебесін алу үшін жетекші шетелдік сарапшылар жүргізетін өз қызметінің көп кезеңдік бағалауынан өтті. Танылған агенттік мәртебесін алу

IAAR қызметінің жоғары халықаралық стандарттарға сәйкестігін растау және осындай беделді ұйымның сенімін растау болып табылады.

Жоғары білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі Еуропалық тізілімге 22 елден 44 агенттік енгізілген. Қазақстан Болон процесіне қатысушы 48 елдің ішінде 23-ші елге айналды.

Танылған агенттік мәртебесін алу IAAR қызметінің жоғары халықаралық стандарттарға сәйкестігін растау және беделді ұйымның сенімін растау болып табылады.

Сапаны қамтамасыз ету жөніндегі Азия-Тынық мұхит желісі (APQN)

2017 жылғы 19 қазанда IAARa сапаны қамтамасыз ету жөніндегі Азия-Тынық мұхиты желісіне (APQN) толық құқылы мүшелікке ие болды. Миссиясы сапаны қамтамасыз ету агенттіктерінің қызметін дамыту және олардың арасындағы ынтымақтастықты кеңейту арқылы Азия-Тынық мұхит өңіріндегі жоғары білім сапасын жақсартуға арналған.

Дүниежүзілік медициналық білім беру Федерациясы (ДМБФ)

IAAR-2017 жылғы 14 желтоқсанда Дүниежүзілік медициналық білім беру федерациясы мойындаған ТМД елдерінің алғашқы ұйымы, бұл медициналық ұйымдар мен бағдарламаларды халықаралық аккредиттеуді жүргізуге құқық береді. Медициналық білім беру ұйымдарының халықаралық стандарттарға сәйкес IAAR – да аккредиттеуден өтуі ұлттық мақсатқа-даярланатын кадрлардың бәсекеге қабілеттілігін арттыруға және білім беру секторының экспорттық әлеуетінің өсуіне қол жеткізуге ықпал етеді.

Халықаралық әріптестік

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі Жоғары білім беру саласындағы сапаны қамтамасыз ету бойынша танылған шетелдік агенттіктермен өзара тиімді ынтымақтастықты дамыту бойынша белсенді жұмыс жүргізуде. **2017 жылы** білім беру сапасын қамтамасыз ету бойынша 6 шетелдік ұйыммен екіжақты ынтымақтастық туралы келісімге **қол қойылды** (5-кесте).

5 кесте. Білім беру сапасын қамтамасыз ететін шетелдік ұйымдар.

	Атауы	Ел
1	Андалусия білім агенттігі, бағалау және аккредиттеу деп IAAR менті (AAC-DEVA)	Испания
2	Жоғары білім беруді дамыту және сапа кепілдігі агенттігі (HEA)	Босния және Герцеговина
3	«Русский регистр» сертификаттау қауымдастығы	Ресей
4	Жоғары білім беруді бағалау және аккредиттеу агенттігі (A3ES)	Португалия
5	Кәсіптік білім берудегі сапаны қамтамасыз ету жөніндегі ұлттық агенттік (ANACIP)	Молдова
6	GDSI Limited	Ирландия

Жоғарыда аталған агенттіктер ресми әріптестер ретінде сапаны сыртқы бағалау рәсімдерінде жәрдем көрсетеді: бірлескен іс-шаралар өткізу, шетелдік сарапшыларды IAAR сыртқы сараптау комиссиясының құрамына ұсыну.

2017 жылғы 13-15 қарашада IAAR неміс «Аккредиттеу, сертификаттау және сапаны қамтамасыз ету институтымен» (ACQUIN) бірлесіп, Л.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетіне халықаралық мамандандырылған қайта аккредиттеу жүргізді.

Ұлттық серіктестік

Сонымен қатар, Агенттік түрлі қоғамдық бірлестіктермен және мемлекеттік органдармен ынтымақтасады.

2017 жылы Қазақстан Республикасының келесі ұйымдарымен ынтымақтастық туралы 6 меморандумға қол қойылды:

- 1) «Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» АҚ;
- 2) «Білім Орталық Азия» Консультациялық Білім Беру Орталығы;
- 3) Алматы қаласы колледждерінің қауымдастығы;
- 4) Қазақстанның «Физика-техникалық қоғамы» РҚБ;
- 5) «Кәсіпқор» Холдингі» ҰАҚ;
- 6) Білім берудегі технологияларды дамыту бойынша Қазақстандық Қауымдастығы ОЮЛ".

Қол қойылған меморандумдар шеңберінде Агенттік осы бірлестіктерді сараптамалық бағалауға және аккредиттеу стандарттарын жетілдіруге тарту бойынша үлкен жұмыс жүргізуде.

4.2 Халықаралық жобаларға қатысу.

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі 2017 жылы Дүниежүзілік банк қаржыландырған халықаралық жобаны іске асыруға қатысты: 2017 жылғы 18 тамыздан бастап іске асырылатын «Ұлттық біліктілік шеңберіне кәсіби және жоғары білім беру бағдарламаларына сәйкес жүйелі тәсілді әзірлеу мақсатында озық тәжірибеге шолу жүргізу» (KZSJ – 1.2/CQS). IAAR ТЖКБ және жоғары білім беру жүйесінде құзыретті тәсілді іске асырудың тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін Қазақстан Республикасының аумағында жұмыс істейтін аккредиттеу жүйелері мен агенттіктерге арналған тетіктерді әзірледі. Жоба еңбек нарығы талаптарының контекстінде білім беру бағдарламаларын әзірлеу әдіснамасын жетілдіруге, сондай-ақ ұлттық біліктілік шеңберлерін кәсіптік және жоғары білім беру бағдарламаларына сәйкес келтіру үшін сапаны қамтамасыз етудің қолданыстағы жүйесін дамыту стратегиясын әзірлеуге бағытталған. Құзыретті оқыту, сарапшылардың біліктілігін арттыру бағдарламасын бағалау және сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесі бойынша жоғары оқу орындарымен жұмыс процесінің үздіксіздігін қамтамасыз ету үшін агенттіктердің аккредиттеу агенттіктерінің құралдарын бейімдеудің бақылау функцияларынан жақсартуға жәрдемдесуге көшу стратегиясын әзірлеу.

5. Сараптамалық әлеуетті қалыптастыру және дамыту

5.1. Сарапшылардың сапалық құрамы

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі 1500-ден астам сарапшының, оның ішінде шетелдік сарапшылардың базасын қамтиды.

«Атамекен» өңірлік кәсіпкерлер палаталарымен бірлесіп, IAAR-да тұрақты негізде жұмыс берушілер үшін оқыту семинарлары өткізіледі.

2017 жылғы 19 қаңтарда IAAR Алматы қаласында Жоғары білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі еуропалық қауымдастықпен (ENQA) бірлесіп, IAAR сарапшыларының кәсіби дамуы бойынша халықаралық семинар өткізді, олар сертификаттар алды.

2017 жылғы 25 ақпанда Алматы қаласында сарапшылар базасын кеңейту мақсатында IAAR Қазақстан-Ресей медициналық университетінің базасында «Медициналық білім беру ұйымдарын институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу үшін сарапшыларды даярлау» семинар-тренингін өткізді. Семинар-тренингке Алматы қаласы мен Алматы облысында орналасқан түрлі колледждердің басшылық және оқытушылар құрамынан 45 қызметкер қатысты.

Қырғызстанның жоғары оқу орындары мен білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау үшін сарапшылар даярлау мақсатында, IAAR Бішкек (2017 жылғы 22-23 мамырда) және Ош (2017 жылғы 24-25 мамырда) қалаларында білім беру ұйымының профессорлық құрамы мен әкімшілік-басқару персоналы үшін оқыту семинарларын өткізді. IAAR басшылығы бастаған сарапшылар келесі өзекті тақырыптарды қозғады: «Білім беру сапасын тәуелсіз бағалау: IAAR тәжірибесі», «IAAR Даму стратегиясы: құндылықтар мен басымдықтар», «Мамандарды даярлау деңгейлері мен бағыттары бойынша жоғары оқу орындарының рейтингтік зерттеу әдіснамасы», «Сапаны қамтамасыз етудегі Трендтер: Еуропадан Орталық Азияға. ESG мен IAAR стандарттарының өзара байланысы», «IAAR сарапшыларына қойылатын біліктілік талаптары».

Сондай-ақ, 2017 жылғы 21-22 қазанда Бішкек қаласында IAAR ЖОО өкілдеріне арналған «Қырғыз Республикасындағы IAAR халықаралық аккредиттеу және рейтингтік зерттеулер» тақырыбында семинар өткізілді.

Нәтижесінде семинарға қатысушыларды сертификаттау және Қырғыз Республикасының Ұлттық сарапшыларының дерекқорын құру болды.

2017 жылғы 10 қарашада Астана қаласында «Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын аккредиттеу білікті кадрларды даярлау сапасын қамтамасыз ету факторы ретінде: халықаралық тәжірибе» атты халықаралық семинар-тренинг өткізілді. Семинарға Қазақстан Республикасының әр өңірінен 150-ден астам қатысушы қатысты. Олардың қатарында халықаралық ынтымақтастық жөніндегі Герман қоғамының (GIZ), «Кәсіптік білім берудегі сапаны қамтамасыз ету жөніндегі ұлттық агенттік» (ANACIP, Молдова), ҚР БҒМ, «Атамекен» ҰКП, «Валькнут» мамандарды сертификаттау орталығы» ЖШС, «Кәсіпқор» Холдингі» ҰАҚ, Астана қаласының Білім басқармасының,

Алматы қаласының колледждер қауымдастығының және Қазақстанның көптеген колледждерінің өкілдері бар. Панельдік пікірсайыс және секциялар жұмысы шеңберінде қатысушылар Т және БЖ ұйымдарында аккредиттеуді өткізудің маңыздылығы мен перспективаларын талқылады. Іс-шара соңында қатысушылар сертификаттар алды.

2017 жылғы 8 желтоқсанда Алматы қаласында IAAR Нархоз университетімен бірлесіп, әлемдік стандарттарды ескере отырып, Қазақстанда жоғары білім берудің сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттырудың өзекті мәселелеріне арналған «Сапаны қамтамасыз ету бойынша Орталық Азия форумын» өткізді. Форум жұмысына Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенаты мен Мәжілісінің депутаттары, ҚР БҒМ мен ведомстволық бағынысты ұйымдардың, «Атамекен» ҰКП өкілдері, қазақстандық және шетелдік жоғары оқу орындары, жоғары білім және ғылым саласындағы халықаралық сарапшылар, жұмыс берушілер мен студенттер қатысты. Форумға 400-ден астам адам қатысты, олардың ішінде 11 елден келген шетелдік қонақтар (Қазақстан, Нидерланды, Греция, Польша, Ресей, Латвия, Түркия, Әзірбайжан, Тәжікстан, Қырғызстан, Өзбекстан және Еуропалық Одақ өкілдері).

Форумның негізгі мақсаты білім беру бағдарламаларын стратегиялық жоспарлау, жобалау және мониторингілеу, академиялық ұтқырлық саласындағы үздік практиканы таратуға, жоғары оқу орындары арасындағы ынтымақтастықты дамытуға, сыртқы бағалау бойынша кәсіби қоғамдастықты қалыптастыруға ықпал ететін білім беру сапасын қамтамасыз ету мәселелері бойынша Халықаралық Диалог платформасын құру болып табылады.

5.2 Сыртқы сарапшылар жұмысының тиімділігін арттыру.

Сыртқы сарапшылардың сапасы мен кәсіби мінез-құлқын қамтамасыз ету үшін IAAR оқыту семинарларын өткізеді. Сарапшыларды даярлау және сертификаттау IAAR сыртқы сарапшыларын даярлау, қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру жөніндегі Ережеге сәйкес жүзеге асырылады. Оқытылған сыртқы сарапшылар агенттіктің деректер базасына енгізіледі, ол ССК қалыптастыру кезінде пайдаланылады. IAAR сыртқы сарапшыларының кәсіби мінез-құлқы нормативтік құжаттар кешенімен реттеледі, онда сарапшының этикалық мінез-құлқы және оның сапаны сыртқы бағалау рәсімдеріндегі құзыреті айқындалады. IAAR сарапшысының мүдделер қақтығысының жоқтығы туралы мәлімдемесі және «Сарапшының Этикалық кодексі» IAAR сайтының «Сарапшылар» бөлімінде жарияланған. Аккредиттеу мен рейтингтің тәуелсіз агенттігі және халықаралық аккредиттеу агенттігінің (IAAR) қызметін тұрақты жетілдіруге ықпал ететін сертификатталған сыртқы сарапшылар аккредиттеген білім беру ұйымдарының жыл сайынғы сауалнамалары ішкі сапаны қамтамасыз етудің маңызды құралдары болып табылады.

6. Қызметті SWOT-талдау

SWOT- талдау стратегиялық мақсаттардың іске асырылуын көрсетеді және ІААР қызметін жыл сайынғы жоспарлаудың негізі болып табылады (6 кесте).

6 кесте. SWOT-талдау

S (Strenght) – күшті жақтар	W (Weakness) – әлсіз жақтар
<ul style="list-style-type: none"> - ІААР-ның Қазақстанда және шетелде танылуы; - шетелдік серіктес агенттіктермен сарапшылармен өзара алмасу бойынша ынтымақтастық; - ІААР-ның сапаны қамтамасыз ету жөніндегі халықаралық желілерге мүшелігі; - ІААР стандарттарын ESG 2015 және ДМБФ 2012 қайта қаралған стандарттарымен үйлестіру; - ІААР институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу стандарттарына авторлық құқықты мемлекеттік тіркеу; - Болон және Турин процестері шеңберінде білім берудің стейкхолдерлерімен, мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдармен ынтымақтастық; - аккредиттелген білім беру ұйымдарының және/немесе аккредиттелген білім беру бағдарламаларының ССК ұсынымдарын іске асыру мониторингі; - жоғары оқу орындарының; техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының; бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің халықаралық бағдарламаларын іске асыратын мектептердің; ересектерге арналған қосымша білім беру ұйымдарының; бизнес білім берудің MBA, DBA білім беру бағдарламаларының; медициналық білім берудің сапасын институционалдық және мамандандырылған бағалау тетіктерінің болуы; - Медициналық және фармацевтикалық білім беруді аккредиттеудің ұлттық жүйесін дамыту жөніндегі іс-шараларда ДМБФ қолдау; - мамандарды даярлау деңгейлері бойынша (бакалавриат, магистратура, докторантура (PhD) Қазақстан Республикасы Жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламаларын ұлттық ранжирлеу технологиясы әзірленді және апробацияланды); - жұртшылықты уақтылы хабардар ету (сайт, БАҚ, жарияланымдар). - «Білім беру EDUCATION» жеке журналын шығару»; 	<ul style="list-style-type: none"> - шетелдік агенттіктермен бірлескен жобалардың болмауы; - бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің халықаралық бағдарламаларын іске асыратын мектептерді аккредиттеуден өткізудің шағын тәжірибесі; - ҒЗИ мен ересектерге арналған қосымша білім беру ұйымдарын және MBA, DBA бағдарламаларын аккредиттеуден өткізу бойынша тәжірибенің болмауы; - кәсіби қоғамдастықпен, білім беру ұйымдарының Қауымдастықтарымен және студенттік бірлестіктермен ынтымақтастық деңгейінің жеткіліксіздігі; - агенттік қызметкерлерінің біліктілігін арттыру деңгейінің жеткіліксіздігі; - Аккредиттеу кеңесінің құрамында шетелдік сарапшылардың болмауы; - білім беруді дамыту және сапаны қамтамасыз ету жүйелері жобаларына қатысудың шағын тәжірибесі; - сарапшылармен жеткіліксіз кері байланыс.
О (Opportunity) – қолайлы мүмкіндіктер	T (Threat) – қауіптер
<ul style="list-style-type: none"> - білім беру сапасын бағалау саласында жаңа мүмкіндіктер ашатын білім беру саласындағы заңнамадағы өзгерістер мен толықтырулар; - сапаны қамтамасыз ету бойынша халықаралық желілердің (ENQA, INQAANE, IREG, APQN, ВФМО) ұлттық агенттіктерін қолдауы); - мемлекеттің және білім беру органының білім беру сапасын тәуелсіз бағалау жүйесін қолдау; - Болон және Турин процестерінің қағидаттарын ұлттық деңгейде енгізу; 	<ul style="list-style-type: none"> - білім беру саласындағы уәкілетті органның ұлттық және шетелдік сапаны қамтамасыз ету агенттіктерін тану жөніндегі тұрақсыз саясаты; - 1, 2 және 3 Ұлттық тізілімдерді қалыптастыру тәртібіне сәйкес аккредиттелген білім беру ұйымдары мен білім беру бағдарламалары туралы жұртшылықты уақтылы ақпараттандырмау; - елдегі экономикалық жағдай; - экономика салалары бойынша кәсіби стандарттардың болмауы;

<ul style="list-style-type: none"> - білім беру стейкхолдерлерінің сапаны қамтамасыз етудің тәуелсіз жүйесінің маңыздылығын ұғынуы; - ұлттық, еуропалық және халықаралық білім беру және зерттеу ресурстарына қол жеткізу; - ұлттық білім беру жүйесін жетілдіру; - аккредиттеу саласындағы бәсекелестік. 	<ul style="list-style-type: none"> - білім беру ұйымдарының оқу процесіне, сондай-ақ сапаны бағалау рәсіміне жұмыс берушілердің әлсіз тартылуы.
---	--

SWOT-талдау 2017 жылға арналған күшті және әлсіз жақтардың, мүмкіндіктер мен қауіптердің өзара іс-қимылын логикалық келісілген схема түрінде қалыптастыруға мүмкіндік берді. IAAR SWOT-талдауда анықталған әлсіз жақтарды жеңуге және күшті жақтардың көмегімен ықтимал қауіптерді бейтараптандыруға, Агенттіктің позициясын күшейтуге мүмкіндік беретін даму бағыттарын анықтауға тырысады.

7. IAAR іс-шаралар жоспарын іске асыру

Өткізу күні

Қысқаша мазмұны

2017 жылғы 19 қаңтар

IAAR жоғары білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі еуропалық қауымдастықпен (The European Association for Quality Assurance in Higher Education - ENQA) бірлесіп, Алматы қаласындағы Нархоз университетінің базасында IAAR сарапшыларын кәсіби дамыту бойынша халықаралық семинар өткізді.

2017 жылғы 27 қаңтар

IAAR Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті базасында проректорлар, рейтингке жауапты құрылымдық бөлімшелердің басшылары үшін семинар өткізді.

2017 жылғы 25 ақпан

Сарапшылар базасын кеңейту мақсатында, IAAR Қазақстан-Ресей медициналық университетінің базасында «Медициналық білім беру ұйымдарын институционалдық және мамандандырылған аккредиттеу үшін сарапшыларды даярлау» тақырыбында семинар-тренинг өткізілді.

2017 жылғы 24 ақпан

IAAR Парламент депутаттарының, орталық атқарушы органдар мен ведомстволық бағынысты ұйымдар, ғылыми ұйымдар, ЖОО, мектептер мен колледждер өкілдерінің қатысуымен ҚР Білім және ғылым министрлігінің кеңейтілген алқа отырысына қатысты.

**2017 жылғы 28 ақпаннан
бастан 2 наурызға дейін**

IAAR «Ынтымақтастық және бәсекелестік: жоғары білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесінің перспективалары мен сын-қатерлері» тақырыбында жыл сайынғы INQAANE (жоғары білім берудегі сапаны қамтамасыз ету агенттіктерінің халықаралық желісі) халықаралық конференциясына қатысты (Бахрейн Корольдігі Манама қаласында).

2017 жылғы 15 наурыз

IAAR Л. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің базасында ҚР БҒМ Ақпараттық-талдау орталығының «Ынтымақтастықтың Елдік бағдарламасы аясында жоғары білім беруге шолудың таныстырылымы» атты іс-шарасына

қатысты.

2017 жылғы 5 наурыз

IAAR Астана қаласындағы «Русский Регистр» сертификаттау қауымдастығымен (РР) ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойды, Астана қ.

2017 жылғы 14 наурыз

IAAR-ны республикалық Аккредиттеу Кеңесінің шешіміне сәйкес уәкілетті орган қайта таныды және танылған аккредиттеу органдарының 1 тізіліміне енгізілді.

2017 жылғы 5-6 сәуір

IAAR Нархоз Университеті базасында «Студенттер жоғары оқу орнын басқарудағы және жоғары білім сапасын қамтамасыз етудегі серіктестер ретінде» атты халықаралық семинарға қатысты.

2017 жылғы 6 сәуір

IAAR Қырғыз Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 29 қыркүйектегі № 670 қаулысымен және Білім және ғылым министрлігінің 2017 жылғы 06 сәуірдегі № 395/1 бұйрығымен бекітілген «Білім беру саласындағы аккредиттеу ТД тану тәртібіне» сәйкес аккредиттеу органы ретінде танылды және Қырғыз Республикасының Ұлттық тізіліміне енгізілді.

2017 жылғы 13 сәуір

IAAR Астана қаласындағы «Қазақстанның физика-техникалық қоғамы» республикалық қоғамдық бірлестігімен (ФТК) ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойды, Астана қ.

2017 жылғы 28-29 сәуір

IAAR Загреб қаласындағы (Хорватия) университет базасында Орталық және Шығыс Еуропа елдерінің жоғары білім беру саласындағы сапаны қамтамасыз ету агенттіктері желісінің (CEENQA) жыл сайынғы семинарына және Бас Ассамблеясына қатысты.

2017 жылғы 4-5 мамыр

IAAR Осло қаласында (Норвегия) білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі Норвегиялық агенттіктің (NOKUT) базасында жоғары білім берудегі сапа кепілдігінің Еуропалық қауымдастығы (ENQA) мүшелерінің VII Форумына қатысты.

2017 жылғы 18-19 мамыр

IAAR Алматы Менеджмент Университеті базасында «Жылдам дамушы қоғамдардағы кәсіпкерлік білім беру» халықаралық форумының жұмысына қатысты.

2017 жылғы 18-19 мамыр

Орталық-Азиялық білім беру платформасының екінші кезеңі аясында IAAR Душанбе қаласындағы (Тәжікстан) «Сапаны қамтамасыз ету және жоғары және кәсіби білім беру мен оқытуда аккредиттеу» аймақтық конференциясына қатысты.

2017 жылғы 22-23 мамыр

Қырғызстанның жоғары оқу орындары мен білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау үшін сарапшыларды даярлау мақсатында IAAR Бішкек қаласында (Қырғызстан) оқыту семинарын өткізді.

2017 жылғы 24-25 мамыр

Қырғызстанның жоғары оқу орындары мен білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау үшін сарапшыларды даярлау мақсатында IAAR Ош қаласында (Қырғызстан) оқыту семинарын өткізді.

2017 жылғы 25 мамыр

IAAR Астана қаласында Орталық Азия білім беру платформасының (ОАББП) жобасы шеңберінде жоғары және техникалық кәсіптік білім беру сапасын қамтамасыз ету және аккредиттеу жөніндегі ұлттық семинарға қатысты.

2017 жылғы 6 маусым

IAAR Л. Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің базасында Шанхай Ынтымақтастық Ұйымы (ШЫҰ) Хартиясының 15 жылдығына арналған симпозиумға қатысты..

2017 жылғы 6 маусым

IAAR Бақылау кеңесінің бірінші отырысы өтті, онда Кеңес мүшелері ұсынылды (Алматы қ.).

2017 жылғы 15 маусым

IAAR Қазақ ұлттық аграрлық университеті базасында UI GreenMetric халықаралық семинарына қатысты.

**2017 жылғы 19-20
маусым**

ЭКСПО-2017 жұмысы шеңберінде IAAR WSEC-2017 «Болашақ энергиясы: инновациялық сценарийлер және оларды іске асыру әдістері» инженерлер мен ғалымдардың дүниежүзілік конгресінің тең ұйымдастырушылары ретінде әрекет етті (Астана қ.).

2017 жылғы 21 маусым

IAAR Латвия Республикасы Білім және ғылым Министрлігінің «Астана ЭКСПО-2017» халықаралық мамандандырылған көрмесінде ұйымдастырған дөңгелек үстел жұмысына қатысты (Астана қ.).

2017 жылғы 24 маусым

IAAR Л. Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті базасында Еуропалық Одақ және Орталық Азия елдері университеттері ректорларының Форумына қатысты.

2017 жылғы 29 маусым

IAAR С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті базасында «Болон процесі/ IQAT қағидаттарын пайдалана отырып, сапаны қамтамасыз етудің институционалдық жүйелері мен типологиясын енгізу бойынша әлеуетті күшейту» ЕО ERASMUS+ жобасын іске асыру шеңберінде Еуропалық Одақ пен Орталық Азияның жоғары оқу орындарында Болон қағидаттары мен сапаны қамтамасыз ету» халықаралық конференциясына қатысты.

2017 жылғы 18 шілде

IAAR жұмыс сапарымен Андалуз білім агенттігіне, Бағалау және аккредиттеу деп IAAR мен тіне (AAC-DEVA) Кордоба қ. (Испания) келді.

2017 жылғы 28 шілде

IAAR жұмыс сапарымен Лиссабон қаласындағы (Португалия) жоғары білім беруді бағалау және аккредиттеу агенттігіне (A3ES) барды.

2017 жылғы 22 тамыз

IAAR «Қазақстанның жаңғыруы – білімнің үлесі» атты педагогикалық қызметкерлердің жыл сайынғы республикалық тамыз конференциясының Пленарлық отырысына қатысты (Астана қ.).

- 2017 жылғы 26-30 тамыз** IAAR Хельсинки қаласындағы (Финляндия) жыл сайынғы Аmee халықаралық конференциясына қатысты.
- 2017 жылғы 28-29 қыркүйек** IAAR Нархоз университетінің базасында «Академиялық еркіндікті кеңейту жағдайында ЖОО-ны стратегиялық басқару» дөңгелек үстеліне қатысты.
- 2017 жылғы 29 қыркүйек** IAAR Алматы қаласының колледждер қауымдастығымен ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойды.
- 2017 жылғы 2 қазан** IAAR Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің базасында Түркі әлемі математикалық қоғамының (TWMS – 2017) Халықаралық конгресінің жұмысына қатысты.
- 2017 жылғы 4 қазан** IAAR «Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы « АҚ филиалы - Қарағанды облысының педагогикалық қызметкерлерінің біліктілігін арттыру институтымен өзара ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойды (Астана қ.).
- 2017 жылғы 6 қазан** IAAR ірі кеңес беру орталықтарының бірі – «Білім — Орталық Азия» білім беру орталығымен ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойды (Алматы қ.).
- 2017 жылғы 11 қазан** IAAR С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті базасында жоғары білім сапасын ішкі қамтамасыз ету бойынша вебинарға қатысты.
- 2017 жылғы 12-13 қазан** IAAR Гаага қаласында (Голландия) Нидерландтық-фламандтық аккредиттеу ұйымының (NVAO) базасында ұйымдастырылған ENQA семинарына қатысты.
- 2017 жылғы 20-22 қазан** IAAR Мугла Сыткы Кочман университетінің (Түркия) базасында Түркі әлемінің Халықаралық экономикалық форумының жұмысына қатысты.

- 2017 жылғы 21-22 қазан** IAAR Бішкек қаласында (Қырғызстан) И.Раззаков атындағы Политехникалық университеттің базасында жоғары оқу орындарының өкілдері үшін «Қырғыз Республикасындағы IAAR халықаралық аккредиттеу және рейтингтік зерттеулер» атты семинар өткізді.
- 2017 жылғы 26-27 қазан** IAAR Севр қаласында (Франция) Еуропалық жоғары білім берудегі сапа кепілдігі қауымдастығының (ENQA) VIII Бас Ассамблеясына қатысты.
- 2017 жылғы 27 қазан** IAAR «Әлемдік тәжірибені ескере отырып, ҚР жоғары оқу орындарының рейтингтік жүйесін жетілдіру» халықаралық семинарының жұмысына қатысты (Астана қ.).
- 2017 жылғы 30 қазан** IAAR «Кәсіпқор» Холдингі ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойды.
- 2017 жылғы 10 қараша** IAAR «Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын аккредиттеу білікті кадрларды даярлау сапасын қамтамасыз ету факторы ретінде: халықаралық тәжірибе» атты халықаралық семинар-тренинг өткізді (Астана қ.).
- 2017 жылғы 14 қараша** IAAR «Ұлттық біліктілік шеңбері аясында білім беру сапасын қамтамасыз ету және білім беру бағдарламаларын жаңғырту» дөңгелек үстел жұмысына қатысты (Астана қ.).
- 2017 жылғы 13-15 қараша** IAAR неміс «Аккредиттеу, сертификаттау және сапаны қамтамасыз ету институтымен» (ACQUIN) бірлесіп Л. Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетіне халықаралық мамандандырылған қайта аккредиттеу жүргізді.
- 2017 жылғы 17 қараша** IAAR «Жоғары оқу орындарының академиялық және басқарушылық дербестігін кеңейту мәселелері бойынша ҚР кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» ҚР заң жобасын талқылауға белсенді қатысты (Алматы қ.).

**2017 жылғы 23-25
қараша**

IAAR Латвия университеті (Рига қ., Латвия) базасында сапаны қамтамасыз ету бойынша 12-ші Еуропалық форумға қатысты.

**2017 жылғы 7
желтоқсан**

IAAR Республикалық жоғары медициналық колледжінің 80 жылдық мерейтойы аясында «Денсаулық сақтау жүйесіндегі техникалық және кәсіптік білім беруді жаңғырту» республикалық ғылыми-практикалық конференциясына қатысты (Алматы қ.).

**2017 жылғы 8
желтоқсан**

IAAR Нархоз университетімен бірлесіп «Сапаны қамтамасыз ету бойынша Орталық Азия форумын» өткізді (Алматы қ.).

**2017 жылғы 22
желтоқсан**

IAAR «Bilim – Central Asia» білім беру орталығы өткізетін іс – шараларға қатысты: «Болашақ-менің таңдауым» жобасының тұсаукесері (Алматы қ.).

Қорытынды

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі танылған ұлттық және халықаралық агенттік ретінде 2017 жылы жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі, кәсіптік және техникалық, орта білім берудің (халықаралық мектептер) сапасын сырттай қамтамасыз ету бойынша үлкен жұмыс жүргізді. IAAR өз қызметі шеңберінде ұлттық деңгейде үздік практика мен сапа мәдениетін айқындау және тарату арқылы білім беру сапасын тұрақты жақсарту саясатын белсенді түрде жүргізеді.

IAAR бұдан әрі де сараптамалық базаны кеңейтуді жоспарлайды, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің нормативтік-заңнамалық талаптарына және IAAR шекті талаптарына сәйкес білім беру ұйымдарымен өз қызметін үнемі кеңейтеді.

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі білім беру сапасын институционалдық және мамандандырылған бағалау тетіктерін жетілдіру және Агенттіктің әріптестерімен бірлесіп қызметкерлердің біліктілігін жыл сайын арттыру негізінде халықаралық тәжірибені пайдалана отырып, Қазақстанның білім беру сапасын қамтамасыз етудің ұлттық жүйесін дамыту бойынша институционалдық және мамандандырылған (бағдарламалық) деңгейлерде оң практиканы таратады.

Агенттік білім беру стейкхолдерлеріне есеп береді, ішкі сапаны қамтамасыз етудің түрлі тетіктері арқылы есептілікті жүзеге асырады.

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі жыл сайын аккредиттелген білім беру ұйымдарының және/ немесе білім беру бағдарламаларының аккредиттеуден кейінгі мониторинг нәтижелері туралы есеп береді. Аккредиттеу кеңестерінің мүшелері Даму стратегиясын, IAAR даму стратегиясын іске асыру жоспарын, IAAR-ның жыл сайынғы қызмет жоспарын, апелляциялар рәсімдерін, аккредиттеу стандарттары мен критерийлерін қоса алғанда, IAAR-ның маңызды нормативтік құжаттарын талқылауға үнемі қатысады, IAAR қызметін жақсарту бойынша ұсынымдар мен ұсыныстар ұсынады.

IAAR жыл сайын ҚР БҒМ-не сапаны қамтамасыз етудің ұлттық жүйесін жақсарту бойынша ұсынымдармен бірге талдамалық есеп жібереді, сондай-ақ тұрақты негізде ҚР БҒМ-ге аккредиттелген білім беру ұйымдары және/немесе білім беру бағдарламалары туралы хабарлайды, жұмыс тобының мүшесі болып табылады және «Білім туралы» ҚР Заңын талқылауға белсенді қатысады және оны жетілдіру бойынша ұсынымдар ұсынады.

Қысқартулар тізімі

- ABET** - Инженерия және технологиялар жөніндегі Аккредиттеу Кеңесі
- ACBSP** - Бизнес мектептер мен бағдарламаларды аккредиттеу жөніндегі кеңес
- ACQUIN** - Аккредиттеу, сертификаттау және сапаны қамтамасыз ету институты
- ARQN** - Сапаны қамтамасыз ету жөніндегі Азия-Тынық мұхит желісі
- AQAAlW** - Ислам әлемі елдерінің білім беру сапасына кепілдік беру агенттіктерінің қауымдастығы
- ASIN** – Инженерия, информатика, жаратылыстану ғылымдары және математика саласындағы білім беру бағдарламаларын аккредиттеу жөніндегі агенттік
- CEENQA** – Орталық және Шығыс Еуропа елдерінің жоғары білім беру саласындағы сапаны қамтамасыз ету жөніндегі агенттіктер желісі
- CIQG** – АҚШ-тағы жоғары білімді аккредиттеу жөніндегі кеңестің халықаралық сапа тобы
- ENQA** - The European Association for Quality Assurance in Higher Education
- EQAR** - Еуропалық сапаны қамтамасыз ету тізілімі
- ESG** – Жоғары білімнің Еуропалық кеңістігінде сапаны қамтамасыз ету бойынша стандарттар мен ұсынымдар
- FIBAA** - Бизнес-әкімшілендіру саласындағы бағдарламаларды халықаралық аккредиттеу қоры
- IMarEST** - Теңіз инженериясы, ғылым және техника институты
- INQAANE** – Жоғары білім берудегі сапаны қамтамасыз ету жөніндегі агенттіктердің халықаралық желісі
- IREG** – Академиялық саралау және артықшылық жөніндегі халықаралық обсерватория
- DBA** - Doctor of Business Administration
- MBA** - Master of Business Administration
- PhD** - философия докторларын даярлау бағдарламасы
- MA** – магистратура бағдарламасы
- QA** - quality assurance
- SAR** - the Self-Assessment Report
- AC** – IAAR аккредиттеу кеңесі
- BA** - бакалавриат бағдарламасы
- ЖІӨ** – жалпы ішкі өнім
- ОЖСБ** - оқу жетістіктерін сырттай бағалау
- СҚЖ** – сапаны қамтамасыз ету ішкі жүйесі
- ЖОО** – жоғары оқу орны
- ДМБФ** - Дүниежүзілік Медициналық Білім Беру Федерациясы
- ССК** – Сыртқы сараптау комиссиясы
- ИИДМБ** - Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2015-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы

БДМБ – Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011 - 2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы

ЕМВА - бизнес-білім берудің тереңдетілген бағдарламасы

ЖБЕК - Жоғары білімнің Еуропалық кеңістігі

ҚР – Қырғыз Республикасы

ИА – институционалдық аккредиттеу

ҚР ҰЭМ СК - Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің

Статистика комитеті

ҚР БҒМ – Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі

IAAR – Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі

ҰАО - ҚР БҒМ Ұлттық аккредиттеу орталығы

Ұлтаккредортал – Қоғамдық-кәсіптік аккредиттеу ұлттық орталығы

ҒЗИ - ғылыми-зерттеу институттары

ББСҚТҚА - Білім беру сапасын қамтамасыздандыру тәуелсіз

Қазақстандық агенттігі

КҰП - «Атамекен» ҚР Ұлттық Кәсіпкерлер Палатасы»

ББСБҰЖ - білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесі

БҰ – білім беру ұйымы

ББ – білім беру бағдарламасы

ПОҚ - ЖОО профессор-оқытушылар құрамы

ЖТ – жұмыс тобы

Тізілім - Ұлттық тізілім

ҚР – Қазақстан Республикасы

РҒӘО – «Техникалық және кәсіптік білімді дамыту және біліктілікті берудің республикалық ғылыми-әдістемелік орталығы» АҚ»

СҚІЖ бойынша басшылық - Сапаны қамтамасыз етудің ішкі жүйесі бойынша басшылық

РФ – Ресей Федерациясы

МА – мамандандырылған аккредиттеу

БАҚ – бұқаралық ақпарат құралдары

ТжКБ - техникалық және кәсіптік білім беру

СК – IAAR сараптамалық кеңесі

АК –Аккредиттеу кеңесі